BULLETIN 2026/2027

MÁME VYBRÁNO

Inspirace při záchraně památek

KONFERENCE OBNOVENÉ DĚDICTVÍ
SOUTĚŽ OCENILA VÝJIMEČNÉ VEŘEJNÉ SBÍRKY
TIPY ČESKÝCH A MORAVSKÝCH KRAJŮ

Vladimír KIVA Novotný

ÚVODEM

To horké léto roku 2026 už nebylo možné jezdit ani k vodě. Teplota se na sluníčku dotýkala padesáti stupňů a vzduch se ani nehnul. Právě tehdy jsme si s plnou vážností uvědomili, jaké máme štěstí, že Česká republika není jen krajinou skladovacích hal a solárních panelů na polích, ale také místem, kde staletá památka kouká na každém rohu. Protože se naši předkové nebáli stavět jak do výšky, tak do šířky, staly se historické kostely, městské věže nebo letité parky jedinými místy, kde bylo možné to nesnesitelné horko přežít. A co víc, metrové zdi jsou vlastně dokonalá tepelná izolace. Vidím to i u nás na venkově, jak stará poctivá chalupa ještě pořád umí udržet chlad, je ledničkou, do které se rádi vracíme. Stejně jako hrady a zámky, v tomto horkém létu za ně stokrát díky. Objevujeme nové funkce památek: jsou hmatatelným strojem času, lepidlem místních komunit, místem s dokonalou akustikou. Nadto také tou nejzdravější klimatizací. Tohle není časopis, bulletin. Je to živé pozvání k tomu, abychom se na stavby kolem sebe začali dívat očima běžného uživatele. Památky totiž nejsou jen němým muzeem minulosti, ale především funkčním, praktickým a osvěžujícím azylem pro naši přítomnost.

Jan Štifter

KRÁTKÉ ZPRÁVY

ŽELEZNIČNÍ TECHNICKÉ UNIKÁTY

Ministerstvo dopravy dává nový život legendám na kolejích a pravidelně otevírá dotační program, který se zaměřuje na historická železniční vozidla. Tato finanční podpora je určena na kompletní péči o technické památky – od odborných oprav a pečlivé údržby přes obnovu dlouhodobého majetku až po jejich opětovné uvedení do plně provozuschopného stavu. Dotace cílí nejen na výjimečné stroje zachované pro muzejní a dokumentační účely, ale i na ty, které dodnes přinášejí radost cestujícím při příležitostných nostalgických jízdách a zachovávají tak bohaté železniční dědictví živé.

ZÁCHRANA BAROKNÍCH DIVADEL

Chystáte-li rekonstrukci zámeckého divadla nebo se odborně zabýváte barokní kulturou a její popularizací, nepřehlédněte nadační příspěvky, které poskytuje Nadace barokního divadla zámku Český Krumlov. Podpora je rozdělena do dvou základních směrů. První okruh tvoří kulturní, popularizační a vzdělávací projekty. Sem spadají živé produkce barokní hudby, autentický dobový přednes i experimentální představení. Důraz je kladen na osvětové akce, workshopy, výstavy, výzkum aristokratických zábav, výuku mládeže i propagaci historie skrze moderní technologie. Druhý okruh se zaměřuje na samotnou ochranu památek. Zahrnuje restaurování a obnovu zámeckých divadel, vnitřního vybavení či fondů teatrálií po celé České republice. Nadace dále podporuje vypracování odborných studií, výzkum dobové jevištní techniky, publikační činnost, badatelské projekty i zapojení místních komunit do popularizace kulturního dědictví a péče o něj.

TVOŘÍME PROSTOR

Města se v posledních letech stále více soustředí na kvalitní veřejný prostor a jeho oživení. Skvělým příkladem je Ostrava s dotačním programem Tvoříme prostor, který dává obyvatelům i neziskovým organizacím příležitost přetvořit své okolí podle vlastních představ. Podporuje smysluplné projekty zaměřené na oživení veřejných prostranství a rozvoj komunitního života. Klíčové je aktivní zapojení veřejnosti a sousedská sounáležitost při realizaci i následné péči o vytvořená místa.

SPOLUPRACUJEME

PROJEKT MÁME VYBRÁNO POŘÁDÁ OD ROKU 2012 INSTITUT PRO PAMÁTKY A KULTURU – NEZISKOVÁ ORGANIZACE, KTERÁ POMÁHÁ ŠÍŘIT OSVĚTU A PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE V PÉČI O PAMÁTKY.
VÁŽÍME SI DLOUHODOBÉ SPOLUPRÁCE A ZÁŠTITY VÝZNAMNÝCH INSTITUCÍ:

MINISTERSTVO KULTURY

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

KONFERENCE ZAPLNILA REFEKTÁŘ PRAŽSKÉHO DOMINIKÁNSKÉHO KLÁŠTERA.

KONFERENCE

Obnovené dědictví: živě i on-line

Pražský dominikánský klášter se v květnu 2026 stal dějištěm jedinečného setkání. Konference Obnovené dědictví v rámci projektu MÁME VYBRÁNO přilákala odborníky i nadšence, které spojuje jediná myšlenka: nenechat chátrat to, co tvoří naši historii. Nebyli jste? Využijte záznam na webu www.mamevybrano.cz.

TEXT JAN ŠTIFTER
FOTO ARCHIV REDAKCE

První blok s názvem Voda moderoval Petr Vizina. Účastníci se věnovali památkám, v nichž je voda ústředním prvkem, a lidem, kteří se rozhodli jít proti proudu. Jana Janulíková představila proměnu vodojemů na Žlutém kopci v Brně v unikátní turistický cíl (Nejlépe opravená památka Jihomoravského kraje 2025). Milan Starec navázal příběhem záchrany pivovaru v Kostelci nad Černými lesy s historií od roku 1498 (Patrimonium pro futuro 2025). Spojení historie s moderním využitím doložil na příkladu Slunečních lázní v Luhačovicích jejich spolumajitel Eduard Bláha (Stavba roku 2025).

Následující panel Země vedla moderátorka Naďa Hávová. Diskuze se stočila k stavbám, jež propojují přírodu s lidskou estetikou. Pavel Krejcárek přiblížil oživenou historii Oranžerie v Dobříši, z níž se stalo živé expoziční centrum (Cena generální ředitelky NPÚ 2025). O cihlovém Modrém pavilonu v Novém Dvoře, klenotu moderní architektury, hovořil David Váhala (Cena J. M. Olbricha 2025). Téma obnovy cenných historických staveb doplnil Jiří Olšan na příkladu rokokové zahradní stavby Bellarie v Českém Krumlově (Grand Prix Architektů 2025).

Odpolední blok Vzduch s moderátorem Janem Bumbou přinesl na pražské Staré Město téma tónů, vůní a identity krajiny. Starostka Irena Žalovičová popsala cestu k záchraně unikátní sušárny chmele v Dubé (Má vlast cestami proměn). Projektová manažerka Pavla Staňková představila proměnu vysokopecní huti Barbora v Jincích v centrum místní kultury (Cena inženýrské komory 2024). Závěr patřil příběhu větrného mlýna v Kuželově z roku 1842, o jehož zpřístupnění veřejnosti promluvil Jan Doubek z Technického muzea v Brně (Památka roku 2023).

Konference Obnovené dědictví 2026 ukázala, že za každou úspěšnou rekonstrukcí stojí konkrétní lidé a jejich vize. Načerpaná inspirace pomůže mnoha dalším projektům, které na svou záchranu teprve čekají. K jednotlivým blokům se lze vracet díky záznamu, jednoduše přes web www.mamevybrano.cz. ■

Pavel Kotrla – H&B delta

FINANČNĚ NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ SBÍRKA: KOSTEL SV. JAKUBA V BRNĚ

Archiv obce Liptál

ZÁMEK LIPTÁL, PRVNÍ MÍSTO V KATEGORII CENA VEŘEJNOSTI

SOUTĚŽ

Zachránci památek převzali ocenění

Soutěž MÁME VYBRÁNO, která dlouhodobě mapuje a podporuje veřejné sbírky určené na obnovu kulturního dědictví v Česku, vyhlásila výsledky aktuálního ročníku. Cenu v kategorii Finančně nejúspěšnější sbírka roku 2025 získala rekonstrukce kostela sv. Jakuba v Brně. Porota i veřejnost ocenily v ročníku 2026 desítky dalších výjimečných projektů po celé zemi.

TEXT JAN ŠTIFTER
FOTO PAVEL KOTRLA – H&B DELTA, ARCHIV OBCE LIPTÁL, VOJTĚCH KMENTA, UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI, ALEŠ JUNGMANN

Finančně nejúspěšnější sbírky roku 2025

V kategorii zaměřené na celkový objem získaných finančních prostředků zvítězila veřejná sbírka na rekonstrukci a provoz kostela sv. Jakuba v Brně, která byla pořádána Římskokatolickou farností u kostela sv. Jakuba. Dárcům se v ní podařilo shromáždit 2 908 512 korun. Druhé místo obsadila Výstavba nové chaty Tesák v Rajnochovicích (obec Rajnochovice) s částkou 2 005 997 korun a třetí příčku získala Oprava fasády kostela sv. Anny a revitalizace zeleně v okolí kostela (obec Zlechov) s výnosem 1 211 853 korun.

Cena veřejnosti 2026

Veřejnost svým hlasováním podpořila pestrou škálu památkových iniciativ z celého území republiky. Soutěž, kterou vyhlašuje Institut pro památky a kulturu, se ve svém druhém kole dočkala dramatického zvratu. „Rozhodovaly doslova poslední dny a hodiny. Bylo vidět, že se vyhlašovatelům podařilo zburcovat své komunity, přimět je k zapojení. Celkem tak letos hlasovalo přesně 6 422 jednotlivců," popisuje ředitel institutu Aleš Kozák.

Právě toto je jeden z přínosů celé akce: zmobilizovat veřejnost. Ukázat, že v každém kraji se něco děje – všude žijí lidé, kteří se snaží zvelebit veřejný prostor nebo předat kus historie dalším generacím. Soutěž chce posvítit nejen na jednotlivé sbírky, ale akcentovat také příběhy těch, jež za nimi stojí.

Vojtěch Kmenta, Univerzita Palackého v Olomouci

BAROKNÍ GROTTY ZÍSKALY CENU REDAKCE.

Aleš Jungmann

ČESTNÉ UZNÁNÍ MÍŘÍ DO KRÁSNÉ LÍPY.

V kategorii Cena veřejnosti bojovalo ve druhém kole 14 sbírek, každý kraj zastupoval jeden projekt. O konečném pořadí rozhodlo hlasování na webu www.mamevybrano.cz.

VÝSLEDNÉ POŘADÍ:

1. **Rekonstrukce zámku Liptál** (obec Liptál)
2. **Záchrana kostela sv. Linharta** (obec Pasohlávky)
3. **Rozšíření kostela Panny Marie Královny míru** (Římskokatolická farnost u kostela Panny Marie Královny míru Praha-Lhotka)
4. **Odkup historické nádražní budovy v Karviné, její rekonstrukce a provoz** (S.O.S. Karviná, z. s.)
5. **Záchrana a obnova kostela Nejsvětější Trojice ve Zdoňově** (Spolek TRINITAS)
6. **Oprava varhan ve Vysokých Studnicích** (Život pro varhany, z. s.)
7. **Oprava varhan v kostele Všech svatých v Nezvěsticích** (Náš kostel, z. s.)
8. **Rekonstrukce kostela sv. Archanděla Michaela ve Smržovce** (Spolek Michael)
9. **Zhotovení kopie gotické dřevěné plastiky Piety z kaple v Rovné** (obec Rovná)
10. **Obnova zámku v Dlouhé Loučce** (ZÁMECKÝ TÝM Dlouhá Loučka z. s.)
11. **Zpřístupnění šikmé věže kostela Nanebevzetí Panny Marie v Ústí nad Labem** (Ústecká komunitní nadace)
12. **Oprava sochy a oprava farního betlému v Bohuňově** (obec Bohuňov)
13. **Oprava kostela sv. Anny v Sedleci** (Spolek na záchranu kostela sv. Anny v Sedleci)
14. **Rekonstrukce kaple sv. Martina ve Žďáře u Rakovníka** (Spolek přátel kaple sv. Martina, z. s.)

Cena redakce PROPAMÁTKY 2026

Redakce portálu a časopisu PROPAMÁTKY také udělila své body projektům, které se zaměřily na kvalitní propagaci a komunikaci, kde vědí, jak oslovit svou cílovou skupinu.
Vybrány byly:

1. **Záchrana dvou barokních grott – umělých jeskyní** (Arcibiskupství olomoucké)
2. **Odkup historické nádražní budovy v Karviné, její rekonstrukce a provoz** (S.O.S. Karviná, z. s.)
3. **Obnova tuzemského zvonového fondu a jeho technického zajištění** (Sanctus Castulus, z. s.)

Čestné uznání 2026

Mimořádné Čestné uznání pro rok 2026 získali manželé Veselíkovi za výjimečný příklad přípravy záchrany objektu Schindlerovy pletárny v Krásné Lípě – jediné pletárny v Česku, která je v provozu nepřetržitě od roku 1854 – tedy více než 170 let. Zachovává si původní výrobní program.

„Ocenili jsme mimo jiné způsob, jakým se majitelé snaží objektu vdechnout život a jaké zvolili způsoby financování. To je zajištěno z tržeb za zakázkovou textilní výrobu, z prodeje vlastních produktů, z partnerství s regionálními institucemi a z podpory od veřejnosti či zákazníků. V roce 2025 byla pletárna na popud majitelů prohlášena za kulturní památku. Ve spolupráci s Národním technickým muzeem v Praze je připravována expozice pletařského řemesla v živé pletárně," shrnuje šéfredaktorka redakce PROPAMÁTKY Jitka Skořepová, která cenu předala.

Projekt MÁME VYBRÁNO

Projekt MÁME VYBRÁNO už 15 let podporuje financování památek v Česku, pořádá odbornou konferencia oceňuje úspěšné veřejné sbírky.

Fotogalerie 15. ročníku »

MÁME VYBRÁNO
Chraňme
FINANCE A PAMÁTKY
MÁMEVYBRÁNO
WWW.MAMEVYBRANO.CZ

VYBRÁNO
Chraňme
nenahraditelné
bohatství kolem nás

ZÁMEK KVASETICE PO NÁROČNÉ REKONSTRUKCI, KTERÁ TRVALA OD ROKU 2017 DO ROKU 2022.

STAV PŘED REKONSTRUKCÍ

ZE ZÁMKU, KTERÝ BYL URČENÝ K DEMOLICI, JE BOUTIQUE HOTEL S FINE DINING RESTAURACÍ.

KRAJ VYSOČINA

Malá Hluboká? Zámek Kvasetice žije vlastním příběhem

Propojení respektu k historii se současným komfortem a vytvoření místa, kde se lidé budou cítit příjemně a přirozeně. S takovou myšlenkou a plány došli k cíli manželé Dana a Lubomír Dvořákovi, majitelé obnoveného zámku Kvasetice, který je oslovil příběhem, atmosférou i polohou a ze kterého vybudovali boutique hotel.

Kraj Vysočina

TEXT ALENA VOLFOVÁ
FOTO ARCHIV DANY DVOŘÁKOVÉ

Jsou v cíli a přitom stále na cestě, na níž je jim motivací i čestné uznání radního Kraje Vysočina Miloše Hrůzy pro oblast kultury, památkové péče, cestovního ruchu a mezinárodních vztahů za významný přínos v oblasti hmotného kulturního dědictví za rok 2025. Ocenění získali v anketě Zlatá jeřabina 2025 za Záchranu, obnovu a revitalizaci areálu zámku Kvasetice.

„Pro nás je to především potvrzení, že dlouhé roky práce, úsilí a často i velmi složitá rozhodnutí měly smysl. Zámek jsme převzali jako objekt, který byl na hranici záchrany. O to více si vážíme, že si jeho obnovy všiml také Kraj Vysočina a ocenil ji jako přínos pro kulturní dědictví regionu. Vnímáme to zároveň jako ocenění všech řemeslníků a dalších lidí, kteří se na obnově zámku podíleli," těší se z toho Dana Dvořáková, jednatelka a manažerka boutique. „Velmi emotivní pro nás byl i příběh původních majitelů," doplňuje.

Zámek nechal postavit v roce 1864 majitel panství Květinov-Kvasetice Prokop Richlý a chtěl ho darovat synovi Vilémovi. Ten ale zdědil sídlo v Mirošově, zámek Kvasetice proto připadl Vilémově sestře Bertě. Po jejím sňatku zámek vlastnil její manžel Jaroslav Schmidt, který emigroval do USA a panství připadlo jeho bratru Zdeňku Schmidtovi. Jeho syn Jaroslav nechal ve 20. letech přistavět skleník se zimní zahradou. Za druhé světové války objekt užívala německá armáda, v roce 1948 byl zkonfiskován. Připadl Státnímu statku Havlíčkův Brod a stala se z něj inseminační stanice se školou. Na přelomu let 1978 a 1979 jej za 100 tisíc odkoupil podnik Pleas. V restituci v roce 1989 se zámek vrátil rodině Schmidtů, ale dál chátral až do roku 2016, kdy se stal jeho vlastníkem podnikatel a stavař Lubomír Dvořák.

„Bylo nám jasné, že půjde o projekt na mnoho let, jenž bude vyžadovat obrovské množství času, energie i finančních prostředků. Zároveň nás fascinovala samotná stavba a její pseudogotická architektura. Vnímali jsme ji jako velmi působivou, ale zároveň natolik otevřenou, že nás při hledání budoucí podoby zámku příliš nesvazovala a umožňovala citlivě propojit historický charakter se současným využitím. Nakonec převážil pocit, že má smysl zámek zachránit a vrátit mu život," odpovídá Dana Dvořáková na otázku, co předcházelo rozhodnutí jít do toho.

Od začátku Dvořákovi cítili genius loci. „Konkrétní podoba se vyvíjela během rekonstrukce. Mnohá rozhodnutí vznikala, až když jsme jednotlivé prostory odkryli a lépe poznali jejich charakter," říká jednatelka a manažerka hotelu. „Bylo nutné řešit statiku, vlhkost, veškeré rozvody i prakticky celé technické zázemí objektu. Mimořádně náročná byla realizace nové střechy. Když jsme původní střechu odkryli, přišla paradoxně obrovská bouřka a voda protekla celým zámkem. Byla to jedna ze situací, kdy jsme si naplno uvědomili, jak nepředvídatelná obnova takového objektu může být," vybavuje si Dana Dvořáková. „Velkým problémem byly také klenuté stropy. Některé klenby jsme již opravili, ale následně se zřítily a musely se znovu kompletně vyzdít. Například v prostoru dnešní restaurace. Byla to náročná práce vyžadující zkušené řemeslníky, přesnost a především velkou trpělivost. Rekonstrukce nás naučila, že u historické stavby téměř nikdy nejde všechno podle původního plánu a že i hotová práce se někdy musí udělat znovu," popisuje zkušenosti.

Příjemnější pro ni jako designérku byly práce v interiérech. „Nešlo pouze o výběr nábytku, barev nebo textilií, ale o celkovou atmosféru jednotlivých prostor a vzájemné propojení všech detailů. Navrhovali jsme také vlastní kliky, svítidla a další prvky, které jsme si následně vyráběli přímo pro zámek." Z původního vybavení se dochovalo jen málo. „O to důležitější pro nás bylo zachránit vše, co ještě zachránit šlo, například původní schodiště a další dochované stavební prvky. Výjimečným detailem byla jediná původní okenní klika, která se v zámku zachovala. Podle ní jsme nechali vyrobit okenní a dveřní kliky. Právě takové drobnosti pomáhají navázat na původní podobu zámku a zachovat část jeho autentického příběhu," říká.

Lidé o obnoveném zámku Kvasetice mluví jako o „malé Hluboké". I to je pro majitele ocenění. První událostí po rekonstrukci, která trvala od roku 2017 do roku 2022, byla svatba jednoho z lidí podílejících se na rekonstrukci. Zámek dnes funguje jako boutique hotel s fine dining restaurací, která je zařazena do renomovaného francouzského gastronomického průvodce Gault&Millau, kde získala jednu čepici. Sezonní kuchyně vychází ze surovin z Vysočiny i ze zámecké zahrady a od místních dodavatelů.

Obnovou ještě projdou zbývající části objektu, fasády, park, zahrada, rozšíří se ubytování. Dana a Lubomír Dvořákovi zámku dali kus života. „Zámek nás naučil velké trpělivosti, vytrvalosti a pokoře. U podobného projektu člověk rychle zjistí, že nemůže mít všechno zcela pod kontrolou a že výsledky často přicházejí až po mnoha letech. Současně nás naučil přemýšlet v delším časovém horizontu. Nejde pouze o to něco opravit a dokončit, ale také se o místo dlouhodobě starat a předat je jednou v dobrém stavu dál. Vedle role hoteliérů jsme se tak stali především správci místa, které zde bylo dávno před námi a snad bude žít ještě dlouho po nás," věří. ■

AREÁL KRAJSKÉHO TECHNICKÉHO MUZEA, VYSOKÉ MÝTO

POHLED NA HLAVNÍ BUDOVU Z ULICE KPT. POPLERA

„BÍLÝ“ OTEVŘENÝ DEPOZITÁŘ SKLA A PORCELÁNU

EXPOZICE HASIČSKÝCH VOZŮ FIRMY STRATÍLEK

ZAVĚŠENÝ EXPONÁT LETOUNU ORLÍK – VT16 Z FIRMY ORLIČAN

PARDUBICKÝ KRAJ

Vysoké Mýto: Nové zázemí pro technické dědictví

Krajské technické muzeum se na jaře letošního roku plně otevřelo veřejnosti jako významný příspěvek k ochraně a prezentaci historického a technického dědictví regionu. Jedná se o bývalé Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě, které rozsáhlou rekonstrukcí historického areálu a zvýšením návštěvnické plochy získalo nejen nadregionální rozměr, ale i nové sídlo a název příspěvkové organizace kraje.

Pardubický kraj

TEXT LUCIE CHAROUSOVÁ, MILAN NOVÁK
FOTO KRAJSKÉ TECHNICKÉ MUZEUM

Pardubický kraj v průběhu let 2023 až 2025 zrekonstruoval areál původně rolnicko-lukařské školy v ulici Kpt. Poplera. Celý areál je zachovalým a velkoryse koncipovaným urbanistickým celkem s přehledným uspořádáním budov kolem vnitřního nádvoří. Toto uspořádání bylo možno ideálně využít právě pro vznik technického muzea s možností umístění i velkých expozic mimo hlavní budovu a kreativních dílen v přilehlých objektech. Projekt za více než 200 milionů korun s dotací 141 milionů korun z Národního plánu obnovy byl dokončen v prosinci 2025 a ukazuje, jak lze citlivě propojit dochovanou architekturu s požadavky současného muzejního provozu.

Základ muzea tvoří revitalizovaný historický objekt z roku 1903, jehož architektonické hodnoty byly během rekonstrukce respektovány. Jedná se o budovu bývalé školy, která je situována do ulice a je její významnou historickou dominantou. Důraz byl kladen zejména na obnovu konstrukčních prvků, fasád a interiérových detailů, jež dokumentují stavební vývoj lokality. Tato původní budova školy byla postupně doplňována garážemi s dílnami, sklady a v letech 1978 až 1981 přístavbou ve tvaru kostky. Celá rekonstrukce areálu byla vedena s cílem vytvořit kvalitní zázemí pro uchovávání i prezentaci sbírek. V rámci stavebních úprav vznikly modernizované výstavní prostory i depozitáře, které splňují současné nároky na stabilní klima, bezpečnost a manipulaci se sbírkovými předměty. Řada předmětů, jež dokumentují technickou historii regionu, tak nyní získala odpovídající prostředí pro další uchování i odborné zpracování.

Otevřené depozitáře a osm tematických expozic

Muzeum spravuje sbírku zapsanou v Centrální evidenci sbírek. Většina exponátů je uložena v depozitářích, ke kterým se veřejnost běžně nedostane. Výstavbou nového muzea bylo možné připravit tzv. otevřené depozitáře, kde se mohou návštěvníci seznámit s částmi sbírek, jež jinak vidí pouze kurátoři. V „bílém“ depozitáři je k vidění porcelán, sošky, sklo a v „černém“ depozitáři to jsou zbraně či hudební nástroje. Součástí proměny areálu byly také úpravy vnitřních dispozic a doplnění návštěvnického zázemí.

Nové expozice jsou koncipovány tak, aby přehledně a srozumitelně představily technické dědictví regionu a zároveň nabídly edukativní prvky pro různé skupiny návštěvníků. Muzeum tak plní nejen roli instituce spravující sbírky, ale i funkci vzdělávacího a komunitního centra. Na ploše přes 1 100 m² je představeno osm tematických expozic mapujících vývoj techniky: Jednou stopou (výroba jízdních kol), Posaďte se u nás (výroba autosedaček a nábytku), Kabát pro auta (karosářství), Pomocník v domácnosti (praní, vaření), Od uhlí po člověka (dopravníky), Boj s červeným kohoutem (hasičské vybavení), Když jde venkov s dobou (usnadnění práce v zemědělství) a Létáme v tom spolu. Kromě firem, jako Sodomka či Stratílek, které jsou s Vysokým Mýtem úzce spjaty, jsou návštěvníkům představeny také firmy z Pardubického kraje, těmi jsou Transporta z Chrudimi, Eta z Hlinska či Orličan z Chocně. Návštěvníci mohou vidět nejen letoun Orlík – VT16 či letoun Nebeská blecha, ale také kabinku z lanovky na Černou horu anebo pro muzeum ikonický vůz Aero 50 Dynamik.

Krajské technické muzeum je také největším kulturně–kreativním centrem v Pardubickém kraji. Kreativní složku muzea tvoří vedle dílen pro děti a veřejnost i rezidenční ateliéry v podkroví hlavní budovy. Ty umožní spolupráci s odborníky a lektory ze vzdálenějších destinací včetně zahraničí. Tyto specifické prostory budou dále sloužit začínajícím kreativcům v oblasti průmyslového designu, jako jsou absolventi grafických či designových oborů, k možnosti krátkodobého tvoření v ateliérech. Výsledky jejich práce budou prezentovány také formou virtuálních výstav na stránkách muzea. Součástí muzea je dále několik plně vybavených dílen, které prezentují řemesla jako nedílnou součást firem a technických oborů. Jedná se o nožířskou, truhlářskou, čalounickou a cyklodílnu. Využívány budou během akcí, workshopů, ale i vzdělávacích programů pro školní a studentské skupiny.

Depozitáře pro rozměrné exponáty

K uložení rozměrných exponátů, těmi jsou různé dopravní prostředky, slouží prostorná hala za areálem muzea. Nachází se v ní sbírkové autobusy, požární auta či Škoda VOS. Pro veřejnost je běžně hala nepřístupná, ale nahlédnout do ní se bude moci v průběhu různých akcí pořádaných krajským muzeem. Realizací uvedeného projektu se podařilo soustředit umístění všech těchto exponátů do jednoho areálu.

Sbírka muzea, výstavy a kulturně vzdělávací program

Sbírkový fond muzea se člení do 23 skupin, což čítá celkem 64 podsbírek, např. archeologie, řemesla, dopravní prostředky, textil, zbraně, přírodniny aj. Nejstarší předměty jsou již z doby založení muzea roku 1871. V posledních letech byl kladen důraz na shromažďování předmětů zhotovených vysokomýtskými firmami Sodomka, Karosa a Stratílek. V současné době sbírka obsahuje přes 73 tisíc sbírkových předmětů a zhruba 71 % jich je zdigitalizováno. Badatelům, ale i veřejnosti jsou sbírkové předměty prezentovány na publikačním portále Klíč ke sbírkám.

Muzeum se aktivně podílí na vzdělávacích a kulturních aktivitách ve městě i v regionu, např. Sodomkovo Vysoké Mýto, a pořádá vlastní tematické výstavy. Nabízí širokou škálu programů, jako jsou přednášky, komentované prohlídky či workshopy pro školy, rodiny a širokou veřejnost.

Krajské technické muzeum ve Vysokém Mýtě tak představuje příklad promyšlené rekonstrukce, která klade důraz na zachování historických hodnot i ochranu sbírkových předmětů. Spojuje respekt k původní architektuře s požadavky moderního muzejnictví a ukazuje, že i bez výstavby nových objektů lze dosáhnout kvalitního a funkčního výsledku. To dokládá také nejvyšší ocenění v soutěži Gloria musaealis za Muzejní počin roku 2025. Nově otevřená instituce se tak stává důležitým aktérem v oblasti uchovávání a interpretace technického dědictví a rozvoje cestovního ruchu. ■

TVRZ DRSLAVICE

KOSTEL SV. VAVŘINCE V KLENÍ

POHŘEBNÍ KAPLE V OBCI HROBY

OBEC ROVNÁ - OLTÁŘ KAPLE POVÝŠENÍ SV. KŘÍŽE

MĚSTO SLAVONICE - VITRÁŽOVÁ OKNA KOSTELA BOŽÍHO TĚLA A SV. DUCHA

MĚSTO NOVÉ HRADY - OLTÁŘ V BUQUOYSKÉ HROBCE

JIHOČESKÝ KRAJ

Nejlépe opravená kulturní památka Jihočeského kraje

Soutěž Nejlépe opravená kulturní památka Jihočeského kraje vyhlásil v roce 2025 Jihočeský kraj v únoru letošního roku. Jednalo se o druhý ročník soutěže. Cílem je ocenit nejlepší realizace obnovy kulturní památky a motivovat vlastníky kulturních památek k dalším obnovám. Soutěž byla vyhlášena ve dvou kategoriích – Stavební obnova a Restaurování kulturní památky. O oceněných rozhodla Rada Jihočeského kraje na základě doporučení odborné hodnotící komise na svém zasedání 4. června 2026.

Jihočeský kraj

TEXT JAROSLAVA VÍTOVCOVÁ
FOTA POSKYTNUTA VLASTNÍKY

Nominováno bylo celkem 11 projektů obnovy kulturních památek, jejichž obnova nebo obnova jejich části byla dokončena v roce 2025. Nejvyšší ocenění v kategorii Stavební obnova kulturní památky získala obnova goticko-renesanční tvrze čp. 1 v Drslavicích na Prachaticku. Historický objekt, jehož počátky sahají do 14. století, prochází od poloviny 90. let postupnou obnovou. Díky dlouholeté snaze pana Zdeňka Švejdy „povstala tvrz jako fénix z popela“, kdy se ji podařilo obnovit od demoličního výměru do podoby, kterou měla v poslední cenné historické fázi. Při obnově byly používány původní materiály i technologie zpracování, a to jak při obnově krovu, omítek, podlah, tak i při restaurování kamenných prvků. Tisíce hodin práce majitelů a přátel přineslo své výsledky. Obnovenou tvrz si lze prohlédnout po domluvě s majitelem.

Druhou příčku obsadila obnova západní fasády lodě kostela a jižní šindelové střechy kostela sv. Vavřince v Klení. Kostel byl v 80. letech 20. století vyrabován a hrozilo mu zřícení. V roce 1994 se jej podařilo staticky zabezpečit. V roce 2012 nastaly pro kostel lepší časy. Vzal si ho do výpůjčky Spolek pro záchranu kostela v Klení a od té doby se stará o jeho obnovu po stránce stavební i po stránce kulturní. Pod vedením paní Marie Vaškové, předsedkyně spolku, se dobrovolníkům podařilo kostel obnovit do takové podoby, že je zde možné pořádat koncerty a mše. Spolu s manželem odváděli i tu nekonečnou práci spočívající v sekání trávy, v péči o zbylé hroby či v úklidu okolí. V roce 2025 se podařilo opravit západní fasádu lodě kostela a jižní šindelovou střechu lodě kostela. Opravy probíhají kontinuálně a pokračuje se v nich i v letošním roce.

Třetí místo obsadila obnova pohřební kaple rodu Kolowratů-Krakowských v obci Hroby. Obec Radenín nechala opravit rodovou kapli Kolowratů--Krakowských z roku 1900 postavenou v neogotickém slohu táborským stavitelem Vincencem Tieblem. Byl obnoven nejen plášť z režných cihel a natřena střecha, ale také byly velmi citlivě zrestaurovány kamenné prvky kaple včetně erbu rodu a anděla smrti.

V kategorii Restaurování nejvíce zaujalo náročné restaurování polychromovaného oltáře kaple Povýšení sv. Kříže v obci Rovná na Strakonicku. Cenné dílo složené z částí několika oltářů z 18. a 19. století bylo před zahájením prací výrazně poškozeno působením dřevokazného hmyzu i nevhodnými zásahy z minulosti. Restaurátorům se podařilo obnovit konstrukci, řezbářskou výzdobu i centrální obraz Ukřižování Krista a vrátit oltáři jeho původní výtvarnou hodnotu. Obci Rovná, majiteli oltáře, patří poděkování za jeho citlivou obnovu.

Druhé místo získalo město Slavonice za restaurování vitrážových oken v kostele Božího Těla a sv. Ducha ve Slavonicích. V roce 2025 byl zakončen několikaletý náročný proces restaurování 11 vitrážových oken. Okna musela být kompletně očištěna, rozebrána, doplněna o chybějící části a následně znovu sestavena, a to výhradně původními technologickými postupy. Restaurátorka odvedla při obnově vitráží mimořádnou práci a celý proces restaurování lze označit za skutečné „kouzlení se sklem“.

Třetí příčku v této kategorii obsadilo restaurování oltáře v zádušní kapli a vstupních dveří Buquoyské hrobky v Nových Hradech. Hrobka byla vystavěna v novogotickém stylu jako rodové pohřebiště šlechtického rodu Buquoyů. Stavba byla postavena v letech 1902–1904 stavitelem Karlem Brůžkem podle projektu pražského architekta Josefa Schulze. V přízemí se nachází krypta, v horním patře zádušní kaple. Dubový oltář byl demontován a převezen do restaurátorského ateliéru, kde proběhla nejprve likvidace dřevokazného hmyzu, poté čištění povrchu, zpevnění konstrukce, tmelení spár a doplnění chybějících řezbářských detailů. Obnovena byla i dřevořezba piety se svatozáří. Město Nové Hrady obnovuje hrobku postupně a tato obnova navázala na předchozí stavební a restaurátorské aktivity.

Do soutěže byly přihlášeny i další projekty, například restaurování sochy Panny Marie Immaculaty v Komařicích, obnova zámku Dobrohoř, rekonstrukce střešního pláště kostela sv. Ondřeje ve Strmilově, oprava fasády návesního průčelí čp. 74 v Radětici nebo oprava výklenkové kapličky v obci Chyšky.

Slavnostní předání ocenění za účasti představitelů Jihočeského kraje se uskutečnilo dne 10. 7. 2026 na akci Vesnice roku Jihočeského kraje 2026 v obci Římov na Českobudějovicku.

„Letošní výsledky ukazují, že péče o kulturní dědictví může mít mnoho podob. Od náročné obnovy rozsáhlých historických staveb až po precizní restaurátorské zásahy na cenných uměleckých dílech. Všechny oceněné projekty spojuje úcta k historii, vysoká odbornost a mimořádné nasazení jejich autorů. Právě díky takovým lidem se daří zachovávat jedinečné kulturní dědictví jižních Čech pro další generace,“ uvedla Lucie Kozlová, náměstkyně hejtmana Jihočeského kraje pro oblast kultury a památkovou péči. ■

Starost o památky má smysl

Soutěž Jihočeského kraje Nejlépe opravená kulturní památka Jihočeského kraje slouží jako důležitý motivační nástroj pro vlastníky památek i veřejnost. Oceněné projekty ukazují, že když se podaří spojit úsilí vlastníků, odborníků a veřejné správy, mohou památky, které byly kdysi na pokraji zániku, znovu ožít. Ukazují také, že pečlivá obnova není jen technickým zásahem, ale také výrazem kulturní odpovědnosti a vztahu vlastníků k místu, kde žijí. I malé obce nebo soukromí vlastníci mohou dokázat velké věci. Starost a péče o památky má smysl a je to jedna z priorit Jihočeského kraje. Jihočeský kraj plánuje v soutěži pokračovat i v dalších letech.

BUDOVA ZÁMKU KARLOVA KORUNA

OPRAVENÝ KOČÁR CHARIOT COUPÉ

CÍSAŘSKÁ JÍDELNA

PÁNSKÁ PRACOVNA

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

Objevte zámek Karlova Koruna a jeho kočár

Šlechtický rod Kinských sídlí na Chlumecku již od 17. století. Původně obývali starý vodní hrad, který ovšem postupem času začal ztrácet na svém významu. Nápad a následnou realizaci výstavby nového reprezentativního sídla – zámku Karlova Koruna měl tehdejší majitel František Ferdinand Kinský, nejvyšší kancléř království českého.

Architektem se stal významný barokní umělec Jan Blažej Santini-Aichel, který při své práci hojně využíval hluboké znalosti matematiky, geometrie a v neposlední řadě i numerologie. Díky tomu má zámek velmi netradiční půdorys. Skládá se ze středového sálu s válcovým tvarem, na který nakoso přiléhají tři jednopatrová křídla čtvercového půdorysu. Díky tomu se nám ze tří různých směrů nabízí totožný pohled. Stavitelem díla je poté další významná barokní osobnost – František Maxmilián Kaňka.

Díky věrné službě Františka Ferdinanda u dvora Habsburků získal zámek na počest české korunovace Karla VI. na císaře pojmenování Karlova Koruna. Ten následně nový zámek navštívil, stejně jako později jeho dcera Marie Terezie. Karlova Koruna se stala novým sídlem Kinských. K samotnému zámku přibyly i další důležité budovy, jako jsou Lichtensteinský a Tereziánský trakt. V první polovině 19. století byl areál obohacen o budovy koníren, jízdárnu a kočárovnu. Stalo se tak na popud tehdejšího majitele Oktaviána Kinského, pro kterého byly koně velkou vášní. V jeho době byl založen nový plemenný chov koní Kinský a zároveň stál u vzniku Velké chlumecké, později Velké pardubické.

Zámek byl Kinskými obýván až do roku 1910, kdy byl pro zvýšené provozní nároky upraven Tereziánský trakt. I přesto se veškeré důležité události odehrávaly přímo na zámku. Na konci roku 1943 zámek vyhořel. Během požáru byla zničena celá střešní konstrukce a vážně poničen byl i mramorový sál v druhém patře. Finální opravy zastřešení proběhly v roce 1948. V témže roce byl rodině Kinských zámek zestátněn. V roce 1992 dochází k restituci a zámek i s přilehlými budovami se navrací do rukou rodině Kinský dal Borgo, potomkům původních majitelů. Od té doby došlo k obnově původního vybavení zámku a postupně se opravují všechny budovy, které vlivem nevyužívání zchátraly.

V roce 2023 se otevřely zrekonstruované prostory jízdárny, konírny a kočárovny, jejichž oprava byla spolufinancovaná EU a trvala bezmála tři roky. Pro návštěvníky byl tak zpřístupněn nový prohlídkový okruh s názvem Kopytem sem, kopytem tam, kde jsou multimediálně prezentována významná témata z historie koní spojené s rodinou Kinských: fenomén kůň Kinský, dostihové závody a zrod Velké pardubické u Kinských, první vítězka Velké pardubické, Oktavián Kinský. Součástí výstavy je i originální model zámku Karlova Koruna, který byl vyroben na zakázku v měřítku 1:35 pomocí 3D tiskárny.

Nová pokladna s prodejnou se nachází při vstupu od hlavního parkoviště zámku (od Lidlu). V témže objektu je umístěna galerie prezentující novodobou historii rodiny Kinských od počátku 20. století. Milovníci pěší turistiky jistě rádi využijí nový venkovní prohlídkový okruh Choďte si Korunou, kde pomocí audioprůvodce vyslechnou vyprávění hraběte Kinského, který představí všechna zajímavá místa zámeckého parku. V rámci venkovního okruhu je pro děti připravena interaktivní zábavná hra, na pokladně budou k dispozici hrací listy.

Dalším významným počinem byla obnova historického kočáru Chariot Coupé. Historie kočáru, jenž byl silně poškozen a desítky let nepoužíván, je opředena tajemstvím. Víme, že tento jedinečný kočár byl vyroben na zakázku kolem roku 1830 vídeňským výrobcem Nicolausem Kollerem. Zažil mnohé, rovněž si roku 1984 zahrál v pohádce S čerty nejsou žerty. Restaurování v Muzeu kočárů v Čechách pod Kosířem za účasti odborníků a restaurátorů z celé České republiky přineslo několik zajímavých odhalení. První z nich čekalo na odbornících již při zahájení prací. Když kočár rozebrali kvůli převozu do dílny, ukázalo se, že je ve skutečnosti složen ze dvou různých kočárů. Při čištění druhotných nátěrů a analýze povrchů jednotlivých částí se také ukázalo, že má velmi netradiční barevnost. Jeho interiér je červený, zatímco exteriér září modrou barvou doplněnou bílými linkami. Tato kombinace je nejen atraktivní, ale také neobvyklá pro vozy té doby.

Stavitelem karoserie byl francouzský výrobce kočárů monsieur Ehler, který zanechal svou obchodní značku na rámu ratanového výpletu. Kočár Coupé je nejen velmi reprezentativní, ale také výjimečný díky své bohaté výbavě a kvalitnímu zpracování. Všechny chybějící části byly nahrazeny materiály, jež jsou od původních k nerozeznání. Cílem prací bylo uvést vůz do co nejvěrnější podoby vzhledu a funkčního stavu z počátku 19. století.

MRAMOROVÝ SÁL

Za zmínku pak určitě stojí chystaná akce pro letošní podzim Slavnosti koní a tradic. Druhý říjnový víkend bude na východě Čech patřit především koním. Zatímco na pardubickém závodišti bude vše směřovat ke slavné Velké pardubické, nedělnímu hlavnímu dostihu, v sobotu 10. října 2026 ožije koňskou tematikou Karlova Koruna – místo, kde to všechno kdysi začalo. Právě rod Kinských stál u zrodu parforsních honů v Čechách a položil základy tradice, z níž později vznikl i náš nejslavnější dostih. Tyto historické události si připomeneme tradičním parforsním honem na počest Oktaviána Kinského, který v letošním roce doplní Slavnosti koní a tradic na zámku Karlova Koruna s celodenním programem v zámeckém parku. V průběhu dne vystoupí významné osobnosti českého koňského světa.

Vedle samotného parforsního honu se díky nim můžete těšit na zasvěcený a poutavý komentář k ukázkám ušlechtilých starokladrubských běloušů a koní Kinských. Pro rodiny s dětmi a milovníky památek je připraven samostatný prohlídkový okruh Kopytem sem, kopytem tam, a to po zámecké jízdárně, konírně a kočárovně, dále tematické prohlídky v samotných expozicích zámku věnované Latě Brandisové a Oktaviánu Kinskému nebo zábavný dětský Hobby Horses hon v parku. Aktuální informace naleznete na webu www.karlovakoruna-zamek.cz. ■

Královéhradecký kraj

TEXT A FOTO KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

BOUBÍN – BÝVALÁ CIHELNA

KONSTATINOVY LÁZNĚ

LHOTA P. RADČEM – KOSTEL SV. JAKUBA A FILIPA

STŘÍBRO – MARIÁNSKÝ SLOUP

ŽINKOVY – SOCHA PANNY MARIE IMMACULATY

PLZEŇSKÝ KRAJ

Plzeňský kraj ocenil nejlépe opravené památky

Ve čtvrtek 4. června 2026 se v prostorách Semlerovy rezidence na Klatovské třídě v Plzni konal již tradiční Den památek Plzeňského kraje. Vrcholem slavnostního setkání bylo vyhlášení výsledků a předání ocenění v soutěži Památka Plzeňského kraje 2025 z rukou Ing. Libora Picky, radního Plzeňského kraje pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch, a Ing. Pavla Čížka, náměstka hejtmana pro oblast dopravy.

PLZEŇSKÝ KRAJ

TEXT A FOTO PLZEŇSKÝ KRAJ

Soutěž Památka Plzeňského kraje vyhlašuje Plzeňský kraj každoročně za účelem ocenění nejlepší realizace obnovy nemovité kulturní památky, v roce 2025 se konal již osmý ročník soutěže. Památky soutěží ve dvou kategoriích – Sochy a drobná architektura a Stavby. Nejlépe opravené památky mohla vybírat i veřejnost v rámci hlasování pro Cenu veřejnosti prostřednictvím internetového portálu soutezpamatka.plzensky-kraj.cz. Hlasování probíhalo od 1. 12. 2025 do 30. 4. 2026 a na podporu soutěžních památek bylo zasláno celkem 2156 platných hlasů.

„V Plzeňském kraji se můžeme pochlubit celou řadou zajímavých a historicky cenných kulturních památek. Péče o bohatý památkový fond a zachování hodnot památek jako odkazu i pro další generace patří mezi jednu z priorit kraje. Ocenění vlastníků památek i všech, kteří se podíleli na jejich příkladné opravě, je proto symbolickým poděkováním všem za jejich vynaložené úsilí i další motivací k péči o naše bohaté kulturní dědictví," říká Kamal Farhan, hejtman Plzeňského kraje.

„Prostřednictvím soutěže Památka Plzeňského kraje bychom rádi ocenili práci těch, kteří se podílejí na zachování a ochraně cenných kulturních památek v našem kraji. Nejedná se o snadný úkol, obnova památek vyžaduje citlivý přístup i značné finanční náklady, a proto patří všem velký dík. Ocenění jak jednotlivých vlastníků, tak i projektantů, zhotovitelů i restaurátorů je poděkováním za to, jak svou prací dokáží přispívat k záchraně cenných historických objektů, sochařských děl i drobných památek v krajině a zachovat tak jejich kulturní odkaz v našem kraji, jenž ocení nejen jeho obyvatelé, ale i návštěvníci, kteří do Plzeňského kraje zavítají," doplňuje Ing. Libor Picka, člen Rady Plzeňského kraje pro oblast kultury, památkové péče a cestovního ruchu.

Hlavní ceny soutěže Památka Plzeňského kraje vybrala pětičlenná odborná komise na základě bodování. Nominace nejlépe opravených památek zasílaly obecní úřady obcí s rozšířenou působností a Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Plzni. Nominováno bylo celkem 19 nemovitých kulturních památek, jejichž celková obnova nebo její významná část byla dokončena v roce 2025. V kategorii Sochy a drobná architektura bylo nominováno 7 památek a v kategorii Stavby vybírala komise z 12 kulturních památek.

Hlavní cenu Památka Plzeňského kraje 2025 v kategorii pro stavby získal Ing. Miroslav Boček za obnovu objektů v areálu strojní cihelny v Boubíně. Došlo k obnově objektu cihlářské pece, sušárny i výrobní části areálu včetně továrního komína.

Druhým místem odborná komise ocenila obec Konstantinovy Lázně za celkovou obnovu objektu vily Käthi. Na objektu představující výjimečný příklad vilové lázeňské architektury probíhala po dobu devíti let obnova interiéru i kompletní rekonstrukce exteriéru včetně původního slohového tvarosloví.

Třetí místo v kategorii Stavby získal od odborné komise zámek Chudenice patřící městysu Chudenice, jenž o zámek již řadu let příkladně pečuje a usiluje o jeho záchranu a celkovou obnovu. V roce 2025 byla dokončena obnova fasád jižního a východního průčelí zámku a došlo rovněž k zafixování a zakonzervování renesančních sgrafit.

Hlavní cenu Památka Plzeňského kraje 2025 v kategorii pro sochy a drobnou architekturu získalo město Stříbro za restaurování mariánského sloupu se sochařskou výzdobou a rekonstrukci ohrazení. V roce 2024 byla restaurována socha Panny Marie a sochy světců, v následujícím roce se pak monumentální barokní dílo od sochaře Lazara Widemanna dočkalo osazení pískovcovými sloupky spojenými kovovým řetězem.

Na druhém místě se v hodnocení odborné komise umístila socha Panny Marie Immaculaty ve vlastnictví městysu Žinkovy. Restaurátorské práce byly zahájeny v roce 2017 a poslední etapou v roce 2025 byla dokončena celková oprava sloupu a zhotovení kopií na soše Panny Marie Immaculaty. Kamenosochařské kopie hlav andílků a kartuší byly zhotoveny kamenosochařskou reprodukcí tečkovacím strojkem v ateliéru a pak byly osazeny na pilíř.

Třetí místo u odborné komise pak v kategorii pro sochy a drobnou architekturu získal pan Vladimír Lobkowicz, který je vlastníkem zrestaurované dvojice soch sv. Notburgy a sv. Isidora z ohradní zdi kostela Narození Panny Marie v Plzni – Křimicích. Barokní sochy byly v havarijním stavu, měly chybějící části a pískovcový povrch byl poškozen. Celková náročná obnova umožnila jejich zachování a zpětné osazení v exteriéru.

Oceněny byly i památky, jejichž obnova získala nejvíce hlasů při veřejném internetovém hlasování. Cenu veřejnosti si s počtem 304 hlasů odnesla obec Lhota pod Radčem, vlastník kostela sv. Jakuba a Filipa, kde byla dokončena výmalba interiéru. Kostel prošel v minulých letech také statickým zajištěním zdiva a obnovou mobiliáře. Cenu veřejnosti získala ve druhé kategorii obec Podmokly, které patří celkově obnovená boží muka s restaurovanými reliéfy a nově osazeným vrcholových křížkem. Celková obnova božích muk obdržela celkem 385 hlasů. ■

KARMELITSKÁ 379/18, PRAHA 1, K.Ú. MALÁ STRANA – OPRAVA FASÁDY

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

Program pro vlastníky památkově významných objektů pro rok 2027

Hlavní město Praha, konkrétně Pražská památková rezervace a pražské památkové zóny, jsou svým rozsahem největší památkově chráněná území v Evropě. Na území hlavního města Prahy naleznete příklady všech architektonických slohů a významných nemovitých kulturních památek včetně národních kulturních památek. Vedení hlavního města Prahy si je vědomo těchto významných hodnot a od roku 1992 vyhlašuje každý rok dotační program s názvem Program pro vlastníky památkově významných objektů (dále jen dotační Program).

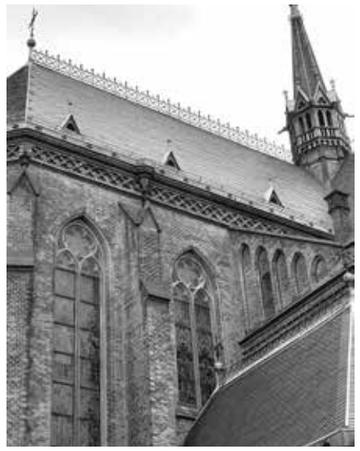

KOSTEL SV. LUDMILY, NÁMĚSTÍ MÍRU, PRAHA 2, K.Ú. VINOHRADY – STŘECHA NAD PRESBYTÁŘEM A PŘILEHLÉ ČÁSTI SANKTUSNÍKU

Tímto dotačním Programem se hlavní město Praha snaží podporovat zachování památkové hodnoty a podstaty hmotných objektů i movitých kulturních památek na veřejně přístupných místech na území hlavního města Prahy a podporuje tak zachování kulturního dědictví. Kulturní dědictví je chápáno jako „souhrn jedinečných hodnot hmotné a nehmotné povahy, které vznikly historickým vývojem civilizačního procesu v podmínkách konkrétního prostředí“. Tyto kulturní hodnoty vytvářejí duchovní rozměr hmotných struktur a jsou tak obrazem celkového stavu společnosti čili kulturnosti společnosti. Význam poznání a pochopení problematiky kulturních hodnot je zásadní pro každodenní praxi ve všech oborech lidské činnosti.

Vlastníci objektů, jež se nacházejí v památkově chráněných územích hlavního města Prahy, mohou prostřednictvím dotačního Programu požádat o podporu na obnovu svého objektu. V čl. A dotačního Programu je specifikováno, které práce, stavební či restaurátorské, je možné z dotačního Programu podpořit. Primárně se jedná o práce, které vedou k obnově, opravě či zachování památkově chráněných objektů na území hlavního města Prahy. Dotační Program není určen na práce spojené s modernizací objektu, na zdravotnětechnické instalace, vzduchotechniku, na rozvody vody, kanalizaci, silnoproudé a slaboproudé instalace, nástavby, vestavby, zateplení objektu apod.

PPLK. SOCHORA 426/7, PRAHA 7, K.Ú. HOLEŠOVICE – OBNOVA FASÁDY

Příjemcem dotace z dotačního Programu jsou vlastníci památkově chráněných objektů a movitých kulturních památek na území hlavního města Prahy, přičemž je vhodné zmínit, že všeobecnou povinností vlastníka je pečovat o zachování památky, udržovat ji v dobrém stavu, chránit před poškozením, znehodnocením nebo odcizením, a to na vlastní náklady.

Tato odpovědnost je stanovena v Listině základních práv a svobod a zní: „Každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu.“ Zároveň ale platí: „Vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nadmíru stanovenou zákonem.“ a také v zákoně č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“).

Památkový zákon ukládá vlastníkovi povinnosti týkající se obnovy objektu. Jedná se především o povinnost vyžádat si předem závazné stanovisko příslušného orgánu státní památkové péče na práce, které vlastník zamýšlí provádět. Toto závazné stanovisko je poté základní a nedílnou součástí žádosti o dotaci, neboť dotace může být poskytnuta jen na práce, jejichž provedení bylo připuštěno závazným stanoviskem příslušného orgánu státní památkové péče. Tato informace je obsažena v čl. A, odst. 3 dotačního Programu.

ARCIBISKUPSKÝ PALÁC, HRADČANSKÉ NÁMĚSTÍ 56/16, PRAHA 1, K.Ú. HRADČANY – RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ POZDNĚ BAROKNÍ CHODBY

Vzhledem k tomu, že v pravidlech dotačního Programu dochází ke změnám, organizuje odbor památkové péče MHMP (dále jen OPP MHMP) pro vlastníky památkově významných objektů či pro jejich zástupce veřejné semináře se záměrem seznámit je nejen s pravidly dotačního Programu, ale také se změnami, které dotační řízení provázejí. Kromě seminářů se žadatelům o dotaci nabízí i možnost konzultovat svůj záměr před podáním žádosti na grantovém pracovišti OPP MHMP.

Podmínky dotačního Programu a alokaci finančních prostředků upravuje usnesení Rady hl. m. Prahy, kterým je dotační Program vyhlášen.

KOSTEL SV. APOLINÁŘE, APOLINÁŘSKÁ, PRAHA 2, K.Ú. NOVÉ MĚSTO – STŘECHA PRESBYTÁŘE

KOSTEL PANNY MARIE USTAVIČNÉ POMOCI – U KAJETÁNŮ, NERUDOVA, PRAHA 1, K.Ú. MALÁ STRANA – OBNOVA VSTUPNÍCH VRAT DO NERUDOVY ULICE

Po vyhlášení dotačního Programu budou jeho znění a termíny seminářů zveřejněny na portálu hlavního města Prahy https://granty.praha.eu, na úřední desce hlavního města Prahy a na webové stránce OPP MHMP https://praha.eu/web/pamatky/dotace.

Činnost, kterou odbor památkové péče Magistrátu hlavního města Prahy v této oblasti kontinuálně mnoho let vyvíjí, má za cíl podporovat vlastníky památkově chráněných objektů při jejich snaze o zachování a obnovu jejich památkových objektů na území města Prahy. Tato podpora souvisí i s rozvojem oblasti cestovního ruchu, jehož nedílnou součástí je využití kulturního dědictví v rámci vhodné formy prezentace kulturních hodnot. ■

BAZILIKA SVATÉHO PETRA A PAVLA, ŠTULCOVA, PRAHA 2, K.Ú. VYŠEHRAD – OPRAVA KROVU

TEXT A FOTO OPP MHMP

ZÁMEK BRANDÝS NAD LABEM CELKOVÝ POHLED

ZÁMEK BRANDÝS NAD LABEM, ALTÁN NA BASTIONU

ZÁMEK BRANDÝS NAD LABEM, FASÁDA VÝCHODNÍHO KŘÍDLA S OBNOVENOU SGRAFITOVOU VÝZDOBOU

ZÁMEK BRANDÝS NAD LABEM, AUDIENČNÍ SÁL

STŘEDOČESKÝ KRAJ

Zámek Brandýs nad Labem: místo s příběhem

Brandýs nad Labem-Stará Boleslav. Dvě jména, od roku 1960 jedno město. Město s výjimečnou historickou, urbanistickou i krajinářskou hodnotou. Rozkládá se na obou březích největší české řeky Labe, přibližně 20 kilometrů od hlavního města Prahy. Úrodná půda Polabí, strategická poloha a bohaté dějiny zásadně formovaly podobu i význam města, jehož panorama dodnes určují věže kostelů a dominanta zámku.

Středočeský kraj

TEXT A FOTO MGR. KRISTÝNA LICINBERGOVÁ

Mohutná čtyřkřídlá budova brandýského zámku je výsledkem složitého stavebního vývoje. Původně hrad, založený pravděpodobně kolem roku 1300, prošel zásadní přestavbou v posledních třech desetiletích 15. století. Stavební úpravy pokračovaly i v první polovině 16. století až do roku 1547, kdy se objekt stal komorním majetkem a venkovským sídlem panovnického dvora.

Od poloviny 16. do počátku 17. století byl zámek postupně přetvářen v duchu renesance. Klíčovým faktorem vysoké kvality provedených přestaveb a umělecké výzdoby byla skutečnost, že zámek náležel k habsburskému císařskému majetku. Vrchol tohoto období je spojen s vládou císaře Rudolfa II., který měl k zámku mimořádně vřelý vztah. Právě za jeho panování došlo k nejvýznamnějším uměleckým zásahům, mimo jiné k rozsáhlé realizaci sgrafitové výzdoby na fasádách zámecké budovy.

Po roce 1918 byl zámek jako majetek habsburské dynastie vyvlastněn československým státem a využíván Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů, přičemž část objektu sloužila jako nájemní bydlení. V nevyhovujícím technickém stavu jej v roce 1995 převzalo od státu město Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, které od té doby zajišťuje jeho postupnou citlivou rekonstrukci a provoz. V roce 2017 byl zámek prohlášen národní kulturní památkou.

Od roku 2016 probíhaly intenzivní projekční práce zaměřené na obnovu prostoru před zámkem (tzv. Plantáže), opravu jihovýchodní ohradní zdi, sanaci bastionu, historizující obnovu skleníků na západních valech a instalaci moderního komplexního zabezpečovacího systému. Tyto práce byly realizovány v letech 2022–2023 s využitím prostředků Integrovaného regionálního operačního programu, bez jehož podpory by byla obnova výrazně složitější a časově náročnější.

V následujících letech město využilo opakovaně finanční podporu z Programu pro poskytování dotací na obnovu památek z rozpočtu Středočeského kraje, konkrétně ze Středočeského Fondu kultury a obnovy památek, který každoročně vyhlašuje Zastupitelstvo Středočeského kraje. Tento dotační program je od roku 2018 rozdělen na dvě tematická zadání: Obnovu kulturních památek a Obnovu památek určených ke společenskému využití.

Tematické zadání Obnova kulturních památek je určena pro nemovitosti zapsané jako kulturní památka dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a jeho cílem je uchování památkových hodnot prostřednictvím oprav, údržby, zajištění havarijních stavů či restaurátorských zásahů. Toto tematické zadání umožňuje rovněž bodové zvýhodnění projektů se specifickými kritérii, například zpracování stavebněhistorických průzkumů či restaurátorských prací. Realizace projektů není vázána na kalendářní rok a musí být dokončena do jednoho roku od podpisu smlouvy.

Tematické zadání Obnova památek určených ke společenskému využití zahrnuje projekty obnovy památek využívaných, případně určených k využití pro spolkový a společenský život obce či regionu. Tato skutečnost je dokládána referencemi o stávajícím či plánovaném využití nebo způsobem užívání památky v posledních třech letech. Významnou výhodou tohoto zadání je možnost financování víceletých projektů.

Na staticky náročnou a provedenou opravu zmiňovaného bastionu navázala obnova pozdně klasicistního altánu – vyhlídkového glorietu, na níž se finančně podílelo jak město, tak i Středočeský kraj prostřednictvím uvedeného dotačního programu. Obnova bastionu včetně drobné zahradní úpravy jej opět začlenila do areálu zámku a navrátila mu původní vyhlídkovou funkci. Z altánu se otevírají pohledy na barokní pivovar, mlýn, řeku Labe a Starou Boleslav. Po rekonstrukci je bastion využíván jako prostor pro konání svatebních obřadů.

V roce 2024 byla v rámci tematického zadání Obnova kulturních památek spolufinancována záchrana (restaurování) figurálního sgrafita Jízda orientálního triumfátora na slonu na východním křídle nádvoří zámku. Přestože byl stav omítek převážně dobrý, došlo k degradaci v místech výrazné vertikální statické trhliny a k narušení v důsledku starších restaurátorských zásahů. Projekt získal první místo v soutěži Památka roku 2025 Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska (kategorie do 2 mil. Kč). Celkové náklady činily 1 018 621,32 Kč vč. DPH, z toho poskytnutá dotace byla 395 801 Kč.

Vzhledem k tomu, že Středočeský fond kultury a obnovy památek umožňuje čerpání dvou tematických zadání zároveň, uspělo město v témže roce i se žádostí z tematického zadání Obnova památek určených ke společenskému využití, přičemž tyto finanční prostředky ve výši 451 140 Kč byly využity k restaurování omítek tzv. Audienčního sálu v prvním patře severního křídla zámku.

Dotace poskytnutá roku 2025 v rámci tematického zadání Obnova kulturních památek ve výši 374 750 Kč umožňuje v letošním roce obnovu vybraných dřevěných prvků (podlahy, okna, dveře) v Zrcadlovém sálu a šatně, restaurování historických omítek a malířské výzdoby, čímž bude završena obnova interiérů prvního patra severního křídla a poslední prostory budou zpřístupněny veřejnosti. Díky dotační podpoře ve výši 3 687 100 Kč v rámci tematického zadání Obnova památek určených ke společenskému využití určené k restaurování figurálních a rustikálních sgrafit na dvorní východní straně zámku. Dojde tak k fyzické záchraně nejen bohaté sgrafitové výzdoby, která je pro zámek typická, ale také k přiblížení jednotlivých prvků v jejich původní podobě.

Zámek Brandýs nad Labem je dnes dlouhodobě využíván jako kulturní, společenské a vzdělávací centrum. Slouží k prezentaci historických interiérů, expozic, konání kulturních a společenských akcí, svatebních obřadů, edukačních programů pro školy a školky, umožňuje další veřejné aktivity. ■

LASEROVÁ VIZUALIZACE ZÁMECKÉHO AREÁLU S TOPOGRAFIÍ INTERIÉRŮ, SITUOVÁNÍM VÝZKUMNÝCH SOND S1–S18 (ČTVERCE) A ZAJÍMAVÝCH ZJIŠTĚNÍ 1–10 (TROJÚHELNÍKY). S15 VZNIKLA PROPOJENÍM SOND S7-S8-S10-S11.

CHLEBOVÁ PEC (VYHŘÍVACÍ KOMORA) ZAPUŠTĚNÁ DO PŮVODNÍ POZDNĚ GOTICKÉ ZDI V MÍSTNOSTI M005

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

Archeologický výzkum objektu zámku v Novém Jičíně

Žerotínský zámek v Novém Jičíně, perla renesanční architektury a sídlo Muzea Novojičínska, prochází v současnosti úpravami, které si vyžádaly rozsáhlý záchranný archeologický výzkum realizovaný v letech 2024–2025. Odborné i laické veřejnosti se díky detailním datům postupně otevírá zcela nový analytický pohled na stavební dynamiku tohoto panského sídla.

Moravskoslezský kraj

TEXT A FOTO MGR. PAVEL STABRAVA

Základním pilířem celého výzkumu bylo promyšlené prostorové rozmístění sondážní sítě. Soubor 18 archeologických sond (S1–S18) navazoval na probíhající stavební akce. Primárně byl pochopitelně sondován prostor nejvíce zasažený odebíráním podpodlažních uloženin. Cílem bylo systematicky pokrýt jak vnitřní dispozice památky, tedy zámecké místnosti v přízemí, tak i vnější prostranství někdejšího opevnění a nádvoří. Provázanost interiérových a exteriérových archeologických řezů poskytla ojedinělou možnost korelace vývojových fází původního středověkého hradu a současného hradebního systému s pozdějšími renesančními (a mladšími) přestavbami.

Kromě klasických exkavačních technik se výzkumný tým snažil při své práci uplatnit i moderní nedestruktivní průzkumné a dokumentační technologie. Díky ateliéru Atris byla víceméně formou zkušebních testů ke 3D skenování zámeckých prostor využita metoda LiDAR (Light Detection and Ranging). Laserové pulzy, mapující povrchy zdiva a terénu s extrémní přesností, vytvořily studijní trojrozměrný model zájmových částí zámeckého areálu. Vzniklé souhrnné snímky, které do jednoho obrazu integrují exteriéry i složitou klenbovou topografii interiérů, obnažily budovu doslova na její architektonickou kostru. Díky této metodě, která umožňuje odstranit „vizuální šum“ novodobých omítek či úprav a odhaluje původní morfologii terénu i hmotové anomálie historického zdiva, lze lépe pochopit stavební vývoj studovaného objektu. Do výsledného digitálního 3D modelu širšího prostoru lze následně zanést stratigrafické profily i půdorysy archeologických podpovrchových sond, čímž vzniká dokonalá prostorová matice celého objektu. Kromě uvedené metody byly průběžně a systematicky využívány pro dokumentaci odhalovaných struktur také fotogrammetrie a kolmé snímkování dronem.

VNĚJŠÍ STRANA ZDI POZDĚJI V INTERIÉRU PŘÍSTAVBY; VPŘEDU ZÁKLAD TOPENIŠTĚ, VPRAVO SÍLA HRADNÍ ZDI

ZÁKLAD ZANIKLÉ SZ HRADNÍ ZDI; V JEJÍM POKRAČOVÁNÍ NA ROZHRANÍ KŘÍDLA A PŘÍSTAVBY ZAPUŠTĚNA MLADŠÍ CHLEBOVÁ PEC

HROT DUBOVÉ STŘEDOVĚKÉ PILOTY ZAPUŠTĚNÉ DVA METRY DO PODLOŽÍ V SONDĚ S1

Během dvou let výzkumu zámeckého areálu se podařilo shromáždit řadu nových poznatků. Některé korelovaly se zjištěními starších, převážně stavebněhistorických průzkumů, jiné byly zcela nové a nastolily řadu nových otázek. Přestože současným výzkumem nebylo zjištěno nic, co by problematizovalo umístění nejstaršího objektu tzv. Kravařského hradu do prostoru při jižním nároží městské hradby, stále nedisponujeme jednoznačným důkazem o chronologickém vztahu obou fortifikačních struktur.

Zcela novým zjištěním je, že dosud poněkud přehlížený prostor vnitřního, tzv. druhého nádvoří pod novověkými uloženinami a planýrkami ukrývá celou řadu stavebních struktur souvisejících pravděpodobně převážně s předrenesančními stavebními fázemi. Dobře to dokumentuje nálezová situace z exteriérové sondy S7, která nad podložím zachytila pozůstatky lineárních kamenných základů se stopami ožehu. Kameny přisazené k vnitřnímu líci základů v 19. století zbourané severozápadní hradní zdi jsou svědectvím o existenci jednoduchých (patrně dřevěných) hospodářských objektů nacházejících se co nejdále od komfortní zóny jádra hradu. Byl rovněž objeven relikt mohutného základového zdiva pod současnou úrovní druhého nádvoří, a to paralelně dva metry před zdí pozdně gotického „paláce“, jenž byl později integrován do severovýchodního křídla zámku. Kromě toho PhDr. Grepl, bývalý archeolog Muzea Novojičínska, nalezl během úprav nádvoří v 80. letech minulého století pozůstatky kleneb. Tato zjištění dokládají prostý fakt, že pod současným dlážděním uvedeného prostoru se nalézají dosud neznámé a neprozkoumané stavební fáze původního hradního areálu.

Archeologický průzkum Žerotínského zámku v Novém Jičíně přinesl řadu dalších zjištění, která obohatila naše poznání stavebních dějin objektu. Namátkově lze zmínit objev podpůrného systému pilot, částečně zachycenému sondou S1 v prostoru budoucího předsálí nové pokladny, novověké chlebové pece inovativně zapuštěné do původní, 180 cm silné severozápadní obvodové hradní zdi, způsobu pozdně renesanční vestavby zaklenutého sálku s přiléhající technickou místností do nároží starší zdi. Ta je tak dokladem existence předhradí a parkánové zdi v místě, kde dnes nově vyrůstá prosklený tubus, který transparentně odděluje zámecké nádvoří od sousedních městských parcel. Na omítnutém vnitřním líci zmíněné zdi byly navíc zjištěny zlomky nápisů a poněkud vulgárních jednoduchých „dipinto murale“, což je doslovný latinský výraz pro nástěnnou malbu.

Movitý nálezový fond, pocházející z celkem 18 kopaných sond obsahujících prozkoumanou kubaturu uloženin o objemu ca 100 metrů krychlových, obsahuje tradiční tisíce keramických artefaktů datovatelných od 14. století po současnost, prosté keramické dlaždice renesančních podlah, prstované „gotické“ cihly se zvířecími otisky vzniklými před výpalem, fragmenty figurálních kachlů, drobná metalika – od stavebních hřebíků po mosazné náprstky a špendlíky, jednotlivé „ztrátové“ mince, dřevěné zbytky po otesávání nejrůznějších konstrukcí a z organického materiálu též raritní a vědecky cenný kus splétaného konopného provazu v délce 70 cm. Tyto a další četné nálezy jsou cennými doklady materiální kultury majitelů, obyvatel a uživatelů důležité části městského prostoru, jakým panské sídlo bezesporu bylo.

Závěrem této stručné reference bych chtěl poděkovat Michalu Dienstpierovi, mé pravé ruce během terénní fáze výzkumu, Janě Koudelové, Petře Kaniové a Františku Kolářovi, kolegům z Národního památkového ústavu, ú. o. p. v Ostravě, za výraznou pomoc při realizaci a stanovování strategie výzkumu a Ing. Ladislavu Zahradníčkovi, hlavnímu projektantovi ateliéru Atris, s. r. o., za podporu při prosazování dílčích projektových úprav cílených k ochraně památkové podstaty objektu, Radku Kadlubiecovi za stovky hodin trpělivé fotogrammetrické dokumentace a Stanislavu Kľúčikovi a Eduardu Piterkovi, kolegům z Restaurátorského a konzervátorského pracoviště MNJ, za technickou pomoc při vyzvedávání středověké dřevěné piloty. ■

ROZHOVOR

S námi si konečně připadají normální

Projekt MÁME VYBRÁNO – to je soutěž veřejných sbírek, konference v Praze a bulletin. Do budoucna také nová linka: vzdělávání. Právě o tom v rozhovoru hovoří Aleš Kozák a Anna Svobodová z Institutu pro památky a kulturu.

TEXT JAN ŠTIFTER
FOTO LENKA LAŇKOVÁ

Projekt MÁME VYBRÁNO funguje už 15 let. Jaké byly jeho klíčové mezníky?

Aleš: V roce 2011, když jsme dokončovali náš informační web, jsem si položil otázku, jak vlastně fungují veřejné sbírky na památky? A kolik jich je? Hledal jsem i to, jak jsou úspěšné, ale informace jsem tehdy nikde nenašel. Tak jsme se rozhodli, že je začneme sami monitorovat a upozorňovat na příběhy, které jsou za nimi. V roce 2012 jsme odstartovali i sérii konferencí MÁME VYBRÁNO. Prvních 10 let se zaměřovaly hlavně na různé způsoby financování, dnes už setkání připravujeme více jako diskuzní salon.

Co vás vedlo ke změně formátu? Klasická konference už nestačila?

Aleš: Konference jako taková je určitě dobrý formát, nicméně v praxi jsme si vyzkoušeli, že živá diskuze funguje ještě o něco lépe. Není to o referátu, který si doma v klidu připravíte, ale o celém procesu, pocitech a postřezích, jež se naplno rozkryjí až při debatě se zkušeným moderátorem. Moderovaný rozhovor vás zkrátka vtáhne do děje nesrovnatelně lépe než obyčejná prezentace. Jednou z podmínek účasti našich hostů je ocenění v památkářské nebo architektonické soutěži – takže na pódium zveme zástupce předních, naprosto zásadních projektů. A tenhle model skvěle rezonuje. Nově jsme navíc začali diskuze nahrávat, takže jsou k dispozici nejen lidem v sále, ale kdykoliv poté komukoliv napříč republikou.

Práce s komunitou bývá hodně o emocích. Sbíráte od účastníků a organizátorů zpětnou vazbu? Je pro vás důležitá?

Anna: Je pro nás klíčové vědět, jaké má naše práce reálné dopady. Tím, že pořádáme soutěž veřejných sbírek, získávají

jednotlivé projekty mediální prostor, což může znamenat i větší zájem dárců nebo partnerů. A to je věc, kterou právě v této době začínáme intenzivně sledovat. Zjišťujeme, jak příběhy, do kterých jsme vstoupili, pokračují dál.

Můžeme už teď zmínit nějaký konkrétní dopad?

Anna: Skvělý příklad je dárce, který díky zařazení do projektu MÁME VYBRÁNO získal zásadní podporu od jedné české nadační rodiny. Často jde o lidi z pohraničí, jež památku zachraňují jako vlastníci, nájemci nebo dobrovolníci. Jejich okolí si mnohdy ťuká na čelo a vidí je jako blázny. Až ve chvíli, kdy přijdou mezi nás, třeba právě na konferenci, zjišťují, že si konečně připadají normálně. Najednou vidí, že jsou další lidé, kteří řeší úplně stejné výzvy.

To zní jako silná komunita. Co těmto lidem dnes ještě nedáváte, ale cítíte, že by to akutně potřebovali?

Aleš: Počet vyhlašovatelů sbírek roste, dnes je jich přes 350. To je skvělá zpráva, protože sbírka je vynikající způsob, jak do záchrany památky vtáhnout lokální dárce a dobrovolníky. Některé organizace jsou špičkové a ve fundraisingu naprosto profesionální, ale celá řada z nich komunikuje špatně. A na základě zpětné vazby vidíme, že bychom měli začít výrazněji posilovat kompetence lidí přímo v regionech.

Anna: Chceme pomoci lidem z malých vesnic i větších měst, aby dokázali lépe zapojit své sousedy, dárce i místní firmy do záchrany památek přímo ve svém okolí. V tom cítíme ohromný potenciál.

Jaké podmínky se musí sejít, aby se vzdělávání a podpora hybatelů mohly naplno rozjet?

Aleš: Intenzivně se na to snažíme získávat zdroje. Taková práce je totiž personálně i odborně nesmírně náročná. Chceme týmům v terénu nabízet konzultace a mentoring – pomáhat jim dělat z obyčejných sbírek sbírky úspěšné. Dnes na to ale v potřebném rozsahu nemáme kapacity. K tomu potřebujeme jak klíčové, tak i drobné dárce.

Když zmíníme drobné dárce – jak velkou roli pro vás vlastně dnes hrají?

Anna: Postupně tvoří větší a větší část příjmů celého Institutu pro památky a kulturu. Individuální dárci přispívají v průměru 250 korun měsíčně. Právě díky těmto pravidelným menším částkám dokážeme takové projekty plánovat dlouhodobě. Průběžné měsíční dary jsou pro nás nesmírně cenné, protože nám dávají vítr do plachet a stabilitu pro další roky, kterou jednorázové částky nezajistí.

Aleš: Přesně tak, pravidelní dárci jsou pro chod organizace a pro to, co děláme dlouhodobě, naprosto klíčoví. Jejich počet postupně roste. Na rozjezd nových vizí ale hledáme silné partnery – velké firmy, nadace a nadační fondy. Prvním stěžejním partnerem, který se k nám v této myšlence připojil, je Nadační fond rodiny Malých, s nímž máme dohodnutou spolupráci na dva roky. Chci, aby se vzdělávání a podpora regionů staly vedle konference, soutěže a bulletinu další dlouhodobou částí projektu MÁME VYBRÁNO.

Kam dál by se podle vás mělo MÁME VYBRÁNO rozvíjet?

Aleš: Chceme se do budoucna zaměřit na sbírky a projekty i na jiných platformách, protože dnes už záchrana památek zdaleka neprobíhá jen přes klasické veřejné sbírky. Byť i ty mají stále své důležité místo.

Nedílnou součástí projektu je i podzimní bulletin…

Aleš: Jedním z hlavních podnětů pro jeho vznik byl zájem krajů publikovat svůj obsah v našem časopisu PROPAMÁTKY. Časopis má ale omezený rozsah a je vyhrazený pro naše autorské texty, takže na prezentaci všech krajů nezbývala kapacita. Proto jsme vytvořili samostatný bulletin. Dali jsme v něm velkorysý prostor krajům, ale nechali jsme si tam místo i pro vlastní témata. Bulletin tohle očekávání naplňuje už 10 let – řada krajů se k projektu hlásí dlouhodobě a pravidelně v něm prezentuje to nejdůležitější, co se u nich na poli památkové péče odehrává. ■

Podpořte záchranu památek a rozvoj celého projektu MÁME VYBRÁNO

www.propamatky.cz/podporte

»

Pomáhají zachraňovat naše společné dědictví

SPOLUPRÁCE

Díky firemním partnerům jsme mohli podpořit konkrétní veřejné sbírky na památky, uskutečnit konferenci v centru Prahy a vydat tento tištěný bulletin. Vážíme si jejich přízně a děkujeme.

STAVAŘI A SRDCAŘI

AUBÖCK

Stavební společnost Auböck působí v Čechách od roku 2005. Spektrum je široké – od novostaveb po precizní rekonstrukci historických budov. Zakázky realizuje firma zejména v jižních i středních Čechách a také v Praze. Podílela se na záchraně řady významných památkově hodnotných objektů, které získaly nejedno ocenění. V duchu tradice rodinné společnosti v Rakousku buduje značku na dobrých mezilidských vztazích a příjemné pracovní atmosféře.

www.auboeck.cz

MÍSTO S DUŠÍ

HOTEL ROTT

Historie jednoho města, historie jedné země v jednom jediném domě. Budovy hotelu Rott a celé Malé náměstí se nacházejí v nejstarší obydlené části Prahy, jen pár kroků od orloje. Jeho neorenesanční fasáda zdobená sgrafity podle návrhů Mikoláše Alše proměňuje architekturu objektu v galerii umění a vkusu 19. století. Tady dodnes žije elegance Zlaté Prahy i autentická atmosféra minulých věků.

www.hotelrott.cz

PROMĚNA PRO BUDOUCNOST

H&B DELTA

S láskou k řemeslu, s úctou k tradici. To je heslo H&B delta. Že to nejsou prázdná slova, dosvědčuje například obnova historické budovy radnice v Olomouci nebo obnova zámku ve Vranově. Společnost H&B delta je specialistou na střechy, stavby a odvětrávané fasády. Třicet let buduje tradici nejen v oborech klempířství, pokrývačství, tesařství, izolatérství a fasád, ale i v oblasti lehkých odvětrávaných plášťů.

www.hbdelta.cz

S ÚCTOU A RESPEKTEM

POHL

Česká rodinná firma, která realizuje komplexní dodávky staveb a jejich rekonstrukce. Staví pro privátní i veřejné investory ve všech regionech České republiky. Aktuálně působí například na státním zámku Vimperk, kde restauruje fasády všech křídel Horního zámku. „Snažíme se alespoň nepatrně přispět k obnově našeho kulturního dědictví," říkají zástupci firmy POHL.

www.pohl.cz

KÁVA S PŘÍBĚHEM

MAMACOFFEE

Pražírna, která momentálně provozuje šest kaváren a vlastní řemeslnou pekárnu. Impulzem pro založení mamacoffee byla cesta do jižní Etiopie v roce 2007. První vlastní kavárnu v pražské Londýnské ulici otevřeli o rok později. Založili tak jednu z prvních pražíren výběrové kávy a nejstarší férovou pražírnu ve střední Evropě. Nevšedním projektem je také Café Nezisk, kde milovníci kávy podporují nákupem rozličné neziskové organizace v průběhu celého roku.

www.mamacoffee.cz

AUBÖCK · HOTEL ROTT · H&B delta · POHL · mamacoffee

PROJEKT MÁME VYBRÁNO POMÁHÁ CHRÁNIT NENAHRADITELNÉ BOHATSTVÍ KOLEM NÁS

Součástí projektu je konference, jejíž 16. ročník se uskuteční v květnu 2027 v dominikánském klášteře v Praze.

www.mamevybrano.cz

Institut pro památky a kulturu, o.p.s., je nezisková organizace založená v roce 2007. Inspiruje, informuje o novinkách v oblasti památkové péče a propojuje lidi, kterým není kulturní dědictví lhostejné. Konference MÁME VYBRÁNO v centru Prahy je místem setkávání, tento tištěný bulletin užitečným návodem a celostátní soutěž přehlídkou toho, kde všude lidé přispívají k uchování historie. Sociální podnik zaměstnává lidi, kteří se vzhledem ke své zdravotní situaci obtížněji uplatňují na trhu práce.

Tento bulletin byl vydán ve spolupráci s:

Bulletin MÁME VYBRÁNO
Ročník 11
© Institut pro památky a kulturu, o.p.s.

Vydává: Institut pro památky a kulturu, o.p.s.
Editor: Jan Štifter
Redakce: Dagmar Koželuhová, Jan Štifter, Aleš Kozák

Jazyková redakce: Lenka Kubošková
Grafická úprava: Jiří Pobříslo a Jan Šturc
E-mail: mamevybrano@propamatky.cz

Bulletin MÁME VYBRÁNO lze kopírovat nebo jinak dále šířit pouze se svolením vydavatele.